

TRANH TRUYỆN DÂN GIÀN VIỆT NAM

TÌM MẸ

Tranh: Nguyễn Công Hoan - Truyện: Nguyễn Huy Tưởng

I-00699

Tìm ...

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Tìm mẹ : Truyện tranh / Tranh: Nguyễn Công Hoan ; Nguyễn Huy Thiệp b.s. - Tài bản lần thứ 12. - H. : Kim Đồng, 2017. - 32 tr. : tranh màu ; 21 cm. - (Tranh truyện dân gian Việt Nam)
ISBN 9786042034579

1. Văn học dân gian 2. Văn học thiếu nhi 3. Truyện dân gian 4. Truyện tranh 5. Việt Nam
398.209597 - dc23

KDHD094p-CIP

Bản quyền tác phẩm thuộc về
Nhà xuất bản Kim Đồng, 1999.

TRANH TRUYỆN DÂN GIAN VIỆT NAM

TÌM MẸ

Tranh: Nguyễn Công Hoan
Truyện: Nguyễn Huy Tưởng

TRƯỜNG TIỂU HỌC
TÂN - HƯƠNG
THƯ VIỆN
699/2017

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Ngay xưa, ở một làng nhỏ, miền Nam nước Việt Nam, có một người mẹ. Người mẹ nuôi hai đứa con. Đứa nhón là thằng Nhà lên năm. Đứa nhỏ là con Gáo lên ba. Hai vợ chồng ra sức làm ăn quanh năm suốt tháng. Làm ngày không đủ phải làm cả đêm. Người bố ngày thì đi làm ruộng, đêm thì đi săn. Nhưng lúa rất được bao nhiêu phải nộp cho Chúa làng bấy nhiêu. Hươu phải bán được con nào phải nộp cho Chúa làng con ấy. Người mẹ phải đi mò cua bắt ốc. Cua ốc kiếm được cũng phải nộp cho Chúa làng.

Một hôm thằng Nhà
khóc tím người vì rét,
con Gáo khóc lồm di vì
đói. Người bố đến lấy
Chúa làng:

- Xin Chúa làng rủ lòng
thương cho con mang về
một nắm lúa.

Chúa làng trợn mắt,
quát:

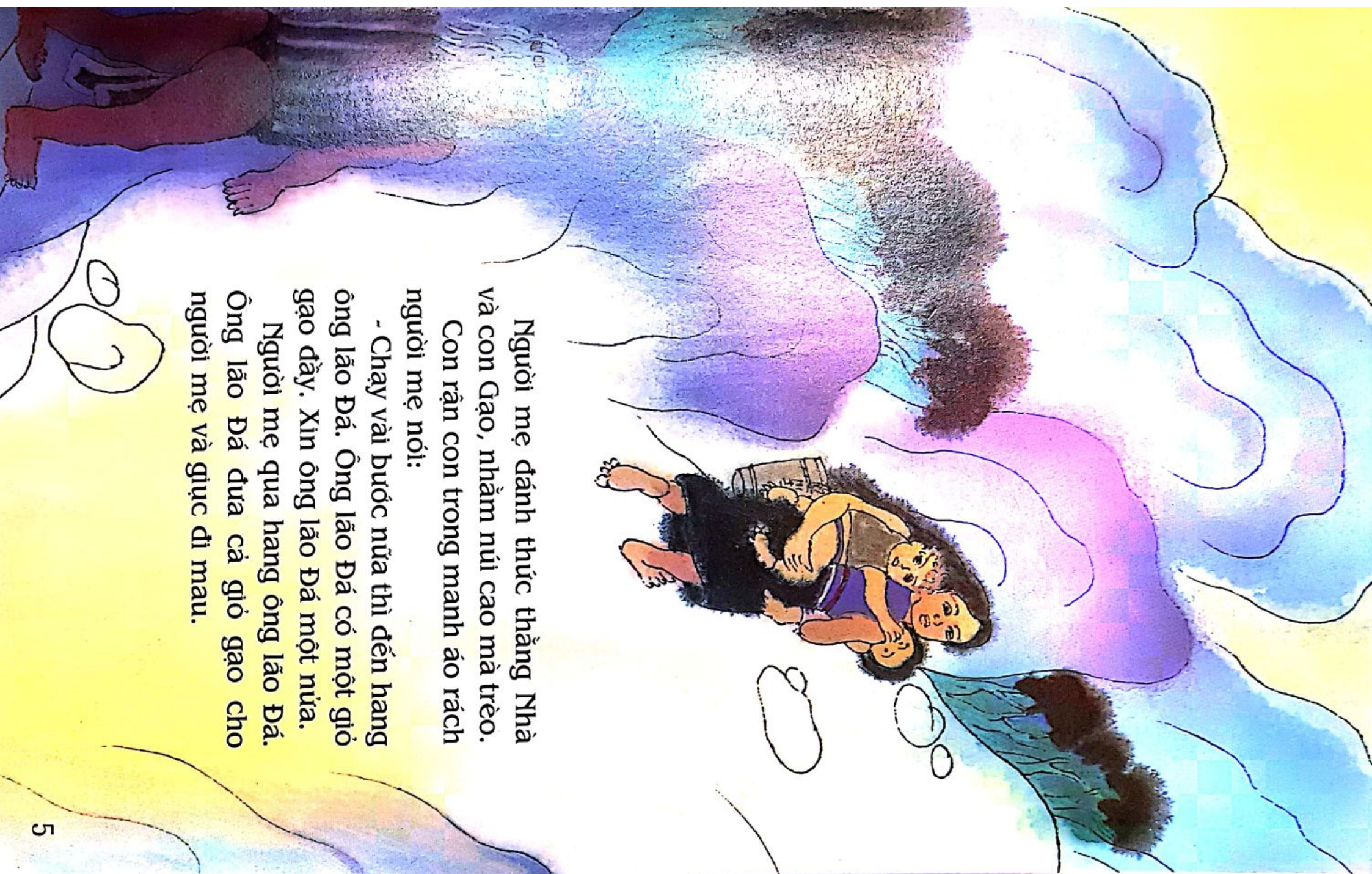
- Cút!

Chúa làng quở ngựa
trắng di chơi, nhưng chợt
nghĩ: "Nó đã dám hỏi thì
rồi nó cũng dám ăn cắp."

Chúa làng quay ngựa
lại, dọc đường gặp người
bỏ đang lui thui về. Chúa
làng dăm người bỏ, hất
xác xuống khe sâu.

Chúa làng nghĩ: "Thế nào vợ con nó cũng biết."
Chúa làng phi ngựa đi tìm giết ba mẹ con.
Trên núi, dưới một cây cổ thụ, người mẹ ôm hai
con. Thằng Nhà, con Gạo tỉnh thoàng giật mình vì rân
cần. Người mẹ bỗng thấy ruột mình như có ai dằm.
Một con rắn con trong manh áo rách của người mẹ nói:
- Chúa làng giết chồng chị rồi. Chúa làng đang phi
ngựa đi tìm giết nốt ba mẹ con chị đây. Trốn đi. Nhắc
ngựa Chúa làng đã gần rồi.

Người mẹ đánh thức thành Nhà
và con Gạo, nhăm núi cao mà treo.
Con rận con trong manh áo rách
người mẹ nói:
- Chạy vài bước nữa thì đến hang
ông lão Đá. Ông lão Đá có một giỏ
gạo đây. Xin ông lão Đá một nửa.
Người mẹ qua hang ông lão Đá.
Ông lão Đá đưa cả giỏ gạo cho
người mẹ và giục đi mau.

Người mẹ công
thàng Nhà trên lưng,
ẵm con Gạo trong tay,
cải giò gạo bên mình,
trèo hết núi này đến
núi khác. Tay chân
người mẹ đã nát toác vì
gai và đá nhọn.

Lên một đỉnh núi
cao lắm, nhìn xuống,
không thấy gì, chỉ toàn
là mây trắng. Người mẹ
nghĩ: Cao thế này thì
Chúa làng không lên
được, Chúa làng không
giết được mẹ con ta.

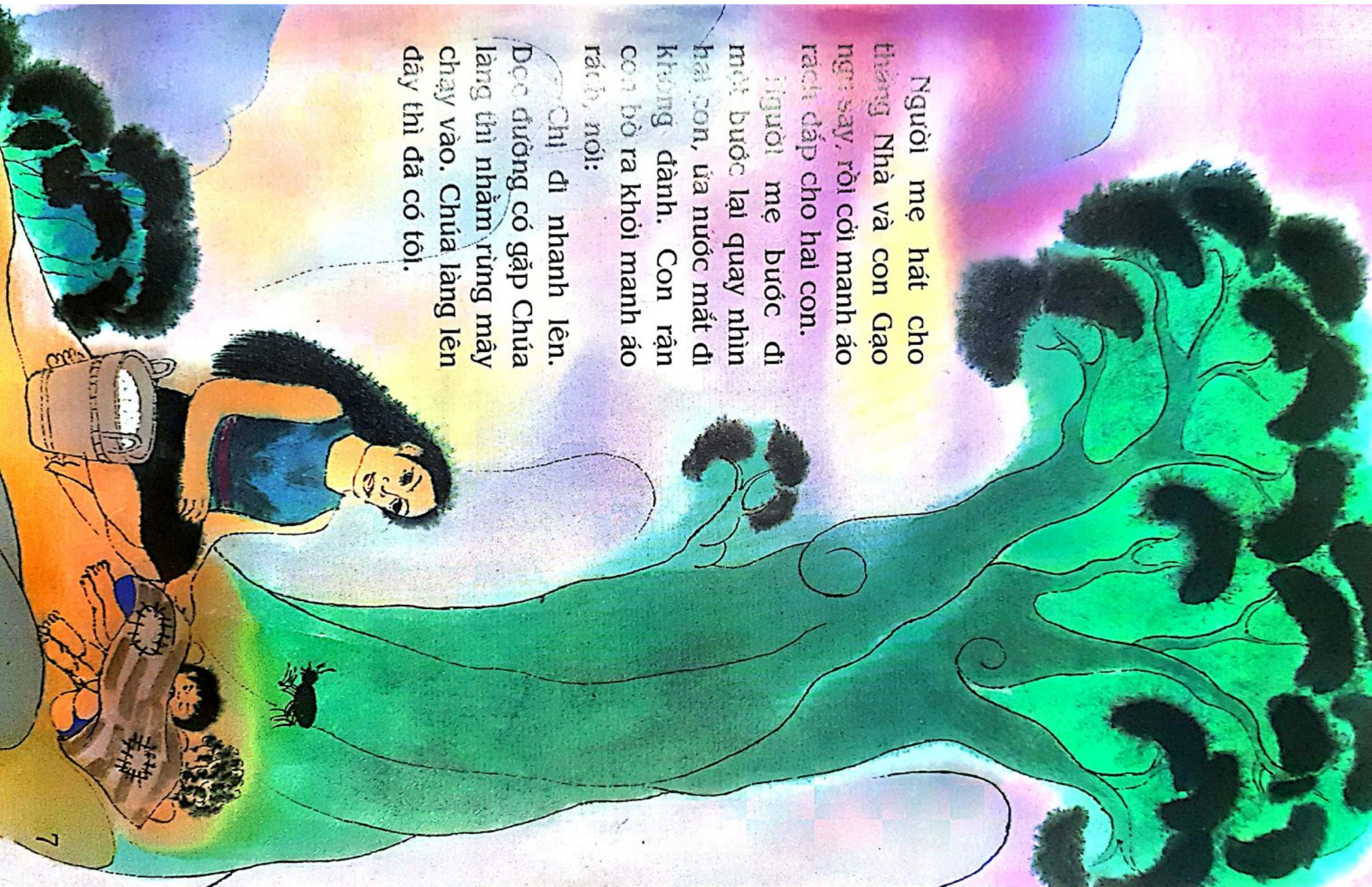
Người mẹ lại nghĩ:
Chúa làng không lên
được, nhưng ta ở đây
thì ăn hết gạo của hai
con. Phải xuống núi
kiếm thêm gạo cho
chúng nó.

Người mẹ hát cho
thằng Nhà và con Gạo
ngủ say, rồi cõi mạnh áo
rách đắp cho hai con.

Người mẹ bước đi
một bước lại quay nhìn
hai con, ứa nước mắt đi
không đành. Con rận
con bò ra khỏi manh áo
rách, nói:

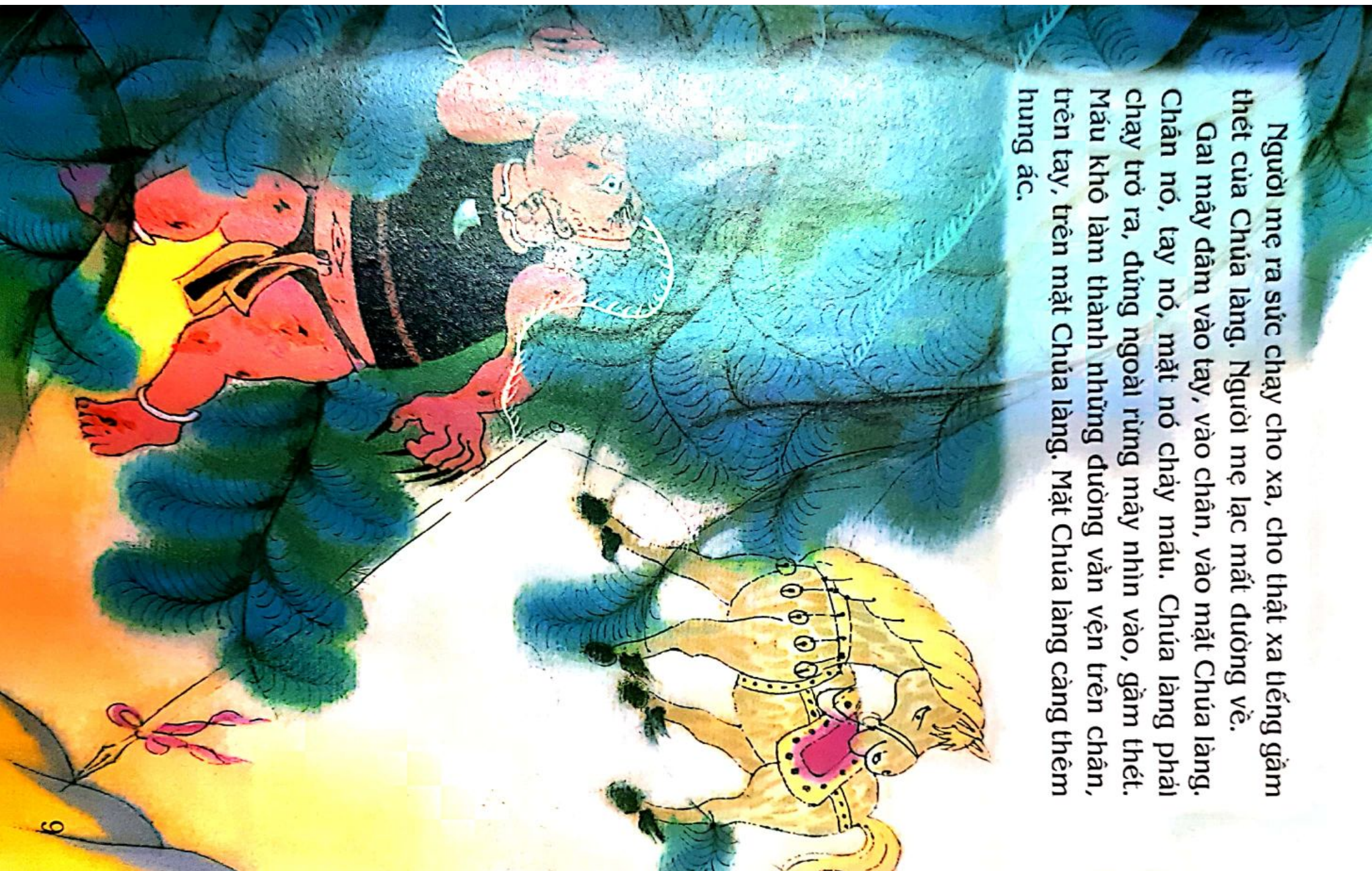
Chị đi nhanh lên.
Độc đường có gặp Chúa
làng thì nhắm rừng mây
chạy vào. Chúa làng lên
đây thì đã có tôi.

Người mẹ gạt nước mắt xuống núi. Xuống đến lưng
chung núi thì thấy ngựa Chúa làng trước mặt. Người
mẹ kêu lên một tiếng và chạy rẽ vào rừng mây. Chúa
làng nghe tiếng người mẹ kêu, phi ngựa đuổi theo.
Dây mây chẳng chít, ngựa Chúa làng vướng mây
không chạy được. Chúa làng nhảy xuống ngựa, đuổi
theo người mẹ. Mây rẽ ra cho người mẹ chạy.

Người mẹ ra sức chạy cho xa, cho thật xa tiếng gấm thét của Chúa làng. Người mẹ lạc mất đường về. Chân nỏ, tay nỏ, mắt nó chảy máu. Chúa làng phải chạy trở ra, đứng ngoài rừng mây nhìn vào, gấm thét. Máu khô làm thành những đường vân vện vào, gấm thét, trên tay, trên mặt Chúa làng. Mặt Chúa làng càng thêm hung ác.

A colorful illustration of a mountain landscape. In the foreground, a large, gnarled tree with green foliage stands on the right. Two children are on a rocky path: a girl in a blue dress stands and looks towards the left, while a boy in a black shirt sits on the ground. The background features rolling hills and a sky with soft, colorful clouds in shades of pink, purple, and blue.

Trên núi, thằng
Nhà và con Gạo đã
thức dậy. Hai đứa
nhìn chung quanh
không thấy mẹ, con
Gạo khóc, thằng Nhà
nói:

- Chúng ta hú to
lên thì mẹ về.

Thằng Nhà dắt con
Gạo ra gốc cây gạo,
thấy giò gạo treo trên
ngọn cây. Thằng Nhà
thấy cái sào trúc, nói:

- Mẹ treo cao để
chúng ta ăn dè đây.

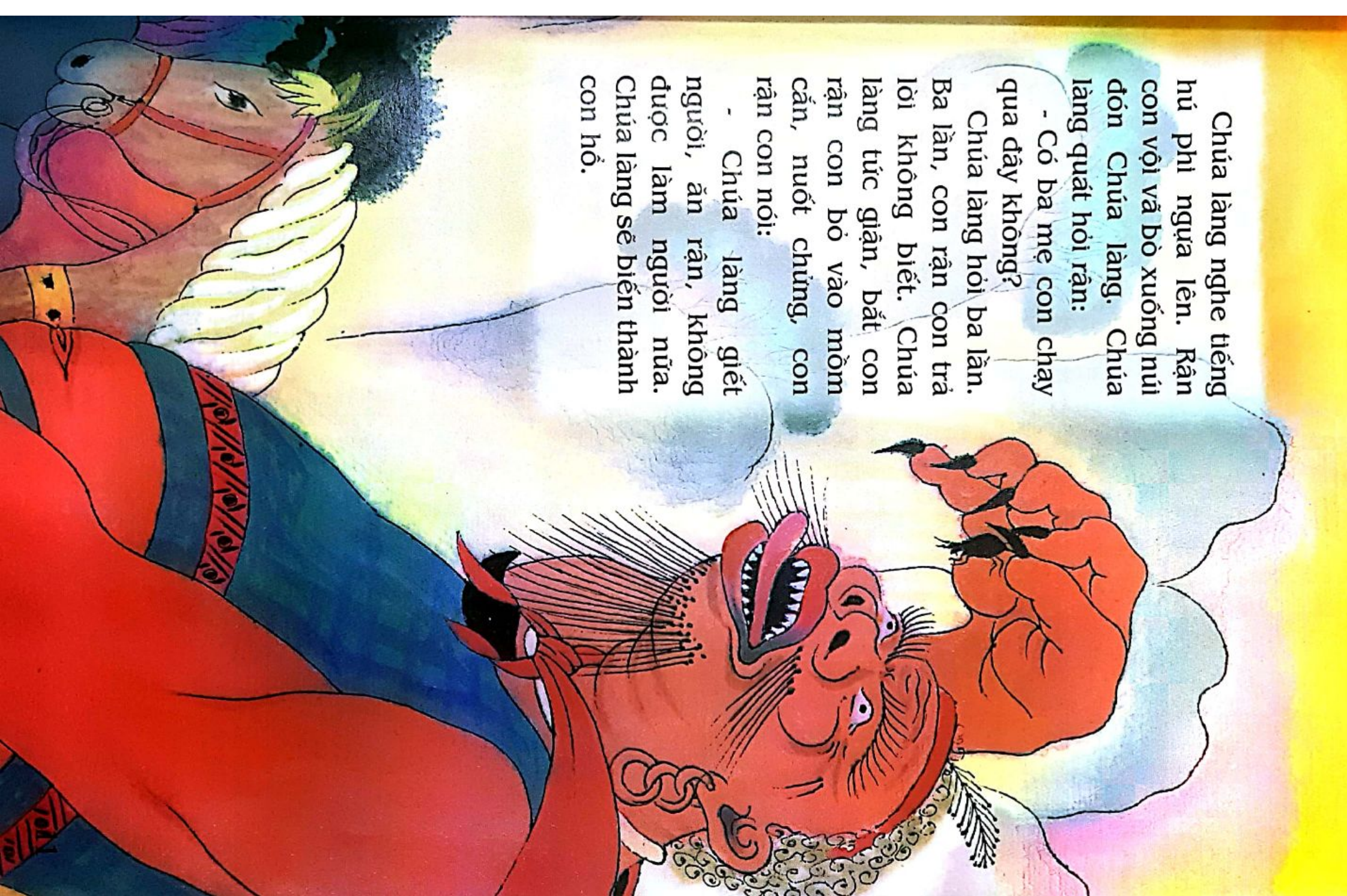
Nó lấy sào chọc,
mấy hạt gạo rơi
xuống. Hai anh em
cúi xuống nhặt ăn.
Ăn xong, hai đứa trẻ
nhìn xuống dưới núi,
chúng nó chóng mặt,
lại ôm nhau ngủ
thiếp đi.

Chúa làng nghe tiếng hú phi ngựa lên. Rận con vội vã bỏ xuống núi đón Chúa làng. Chúa làng quát hỏi rận:

- Có ba mẹ con chạy qua đây không?

Chúa làng hỏi ba lần. Ba lần, con rận con trả lời không biết. Chúa làng tức giận, bắt con rận con bỏ vào mồm cắn, nuốt chúng, con rận con nói:

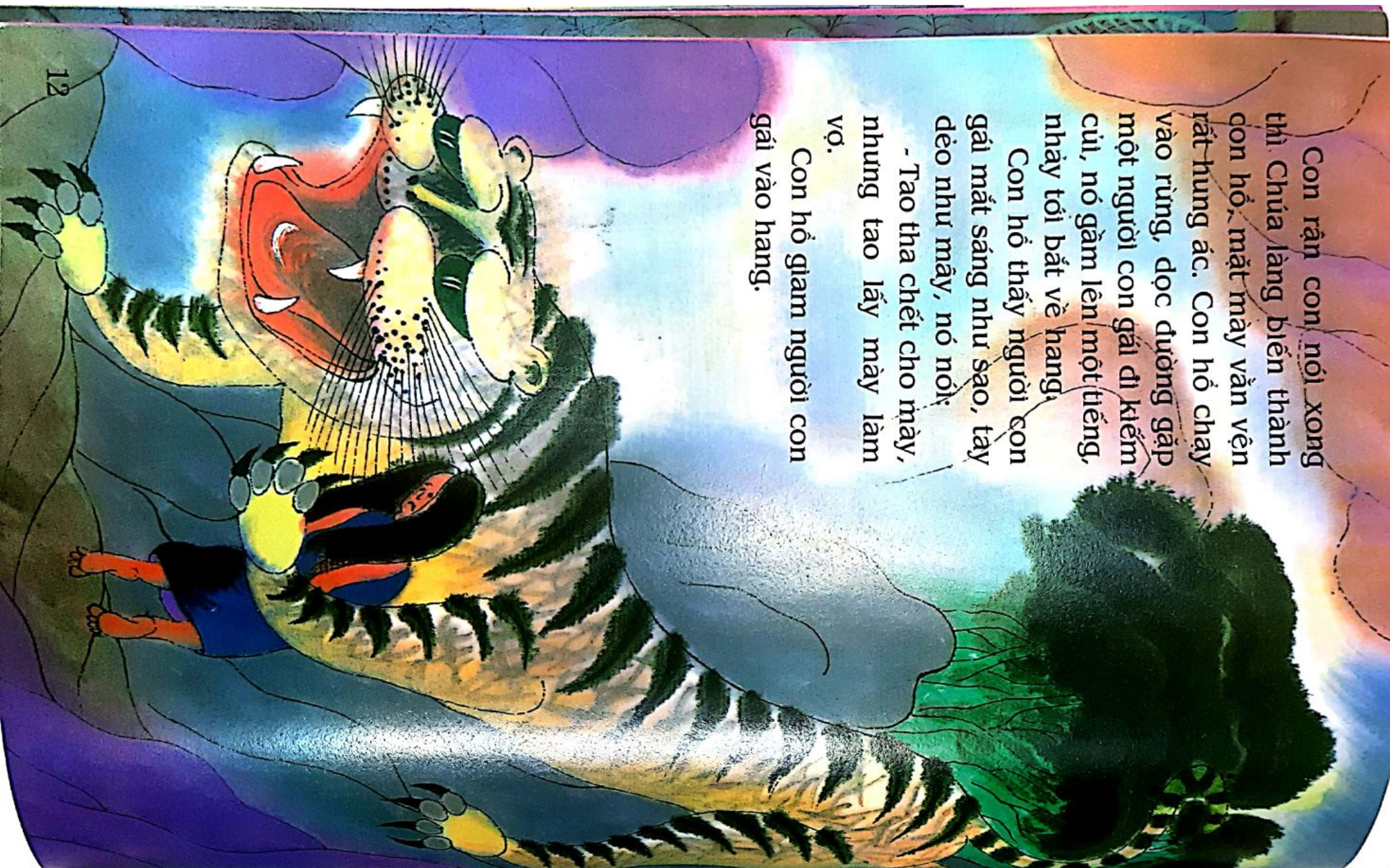
- Chúa làng giết người, ăn rận, không được làm người nữa. Chúa làng sẽ biến thành con hổ.

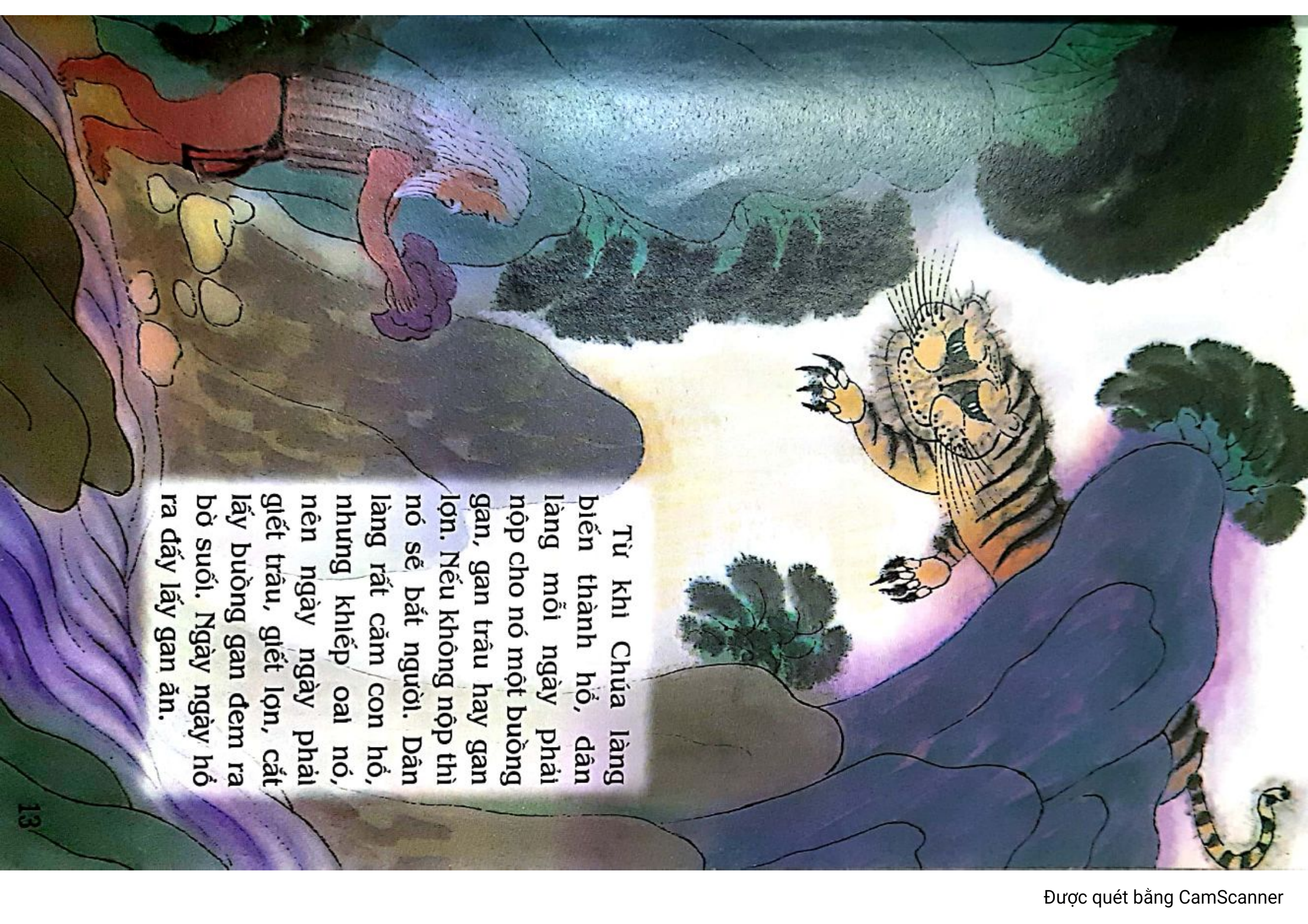

Con rận con nói xong
thì Chúa làng biến thành
con hổ, mặt mày vẫn vện
rất hung ác. Con hổ chạy
vào rừng, dọc đường gặp
một người con gái đi kiếm
củ, nó gầm lên một tiếng,
nhảy tới bắt về hang.

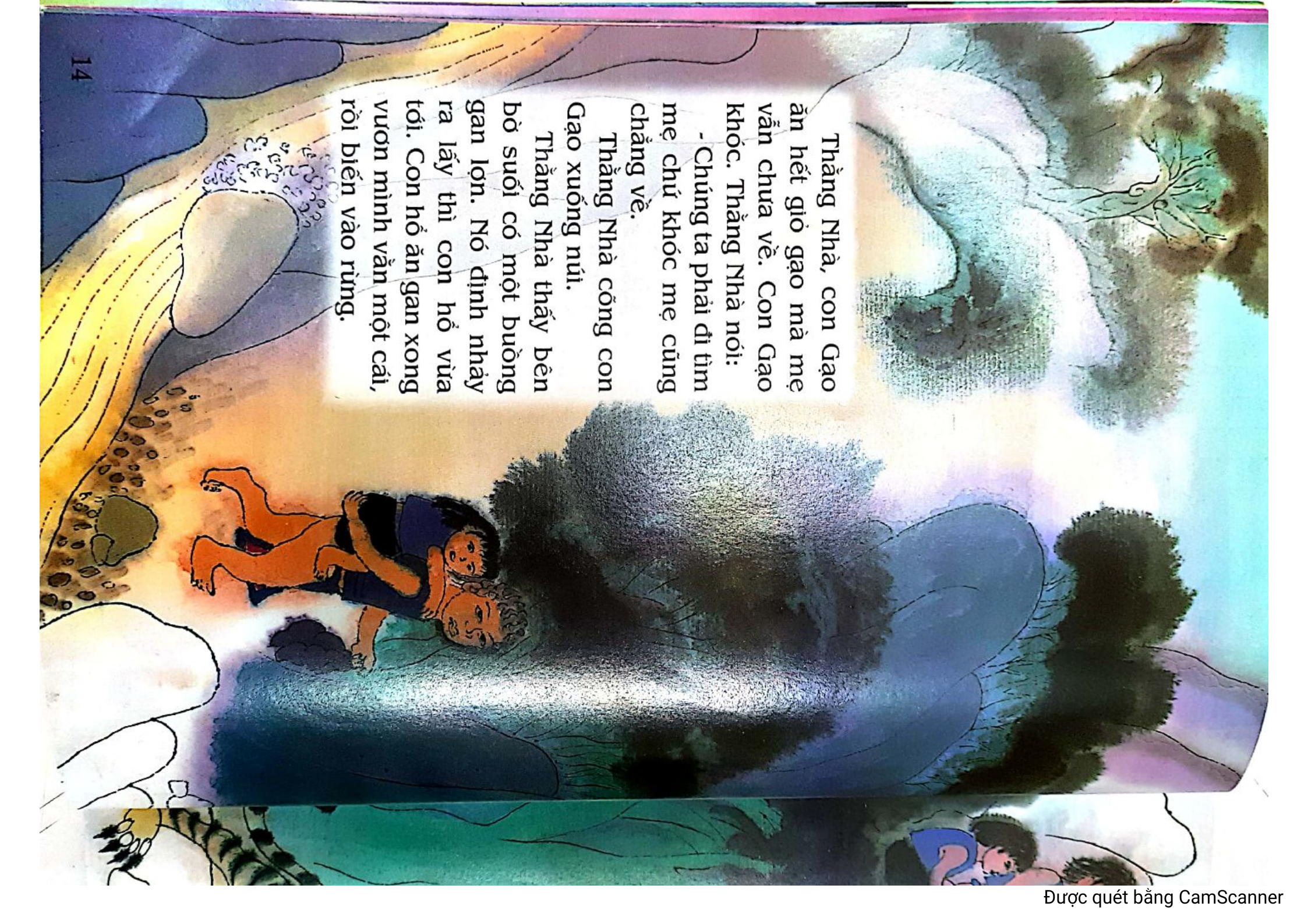
Con hổ thấy người con
gái mắt sáng như sao, tay
dẻo như mây, nó nói:
- Tao tha chết cho mày,
nhưng tao lấy mày làm
vợ.

Con hổ giam người con
gái vào hang.

Từ khi Chúa làng
biến thành hổ, dân
làng mỗi ngày phải
nộp cho nó một buồng
gan, gan trâu hay gan
lợn. Nếu không nộp thì
nó sẽ bắt người. Dân
làng rất căm con hổ,
nhưng khiếp oai nó,
nên ngày ngày phải
giết trâu, giết lợn, cắt
lấy buồng gan đem ra
bò suôi. Ngày ngày hổ
ra đây lấy gan ăn.

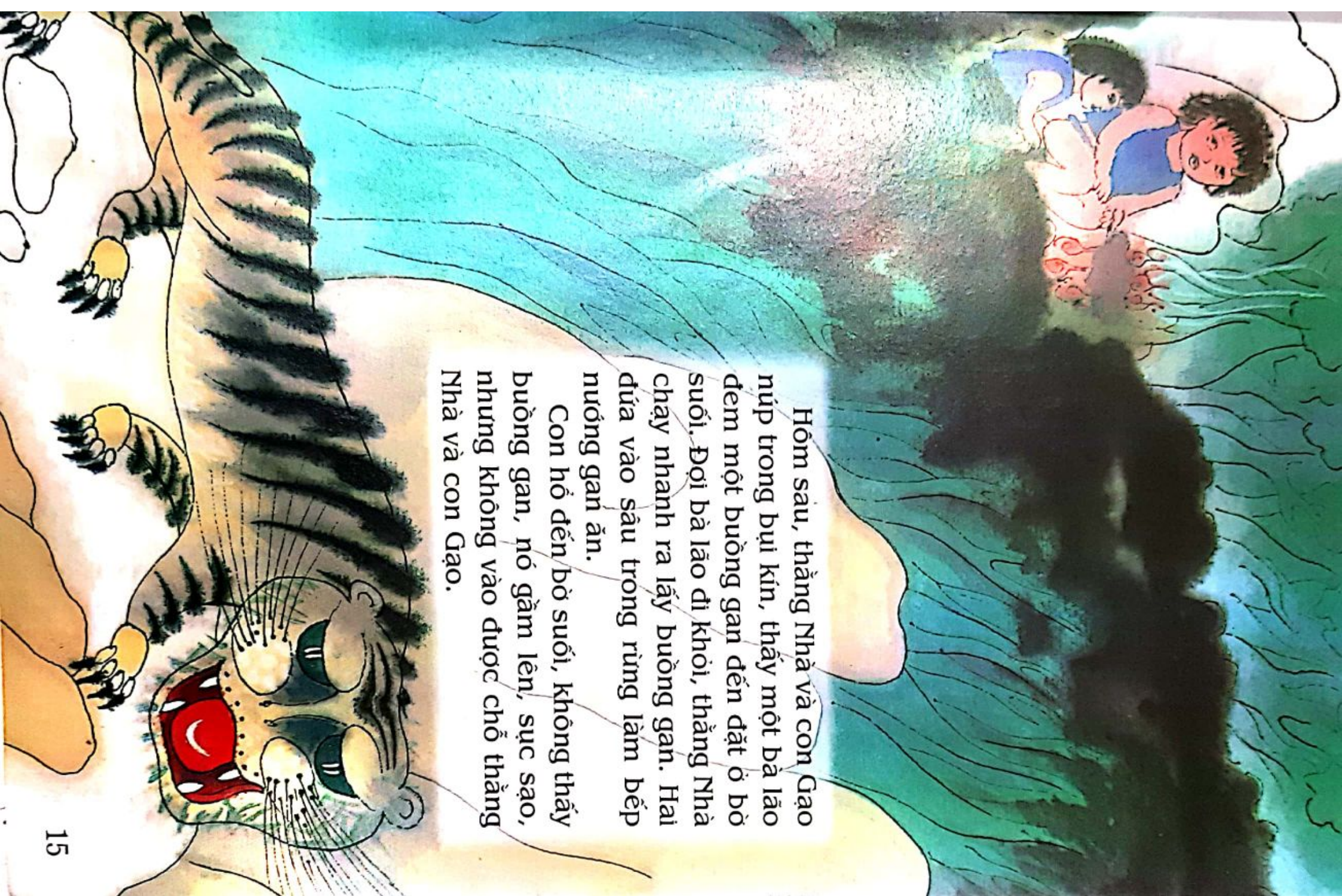

Thằng Nhà, con Gạo
ăn hết giò gạo mà mẹ
vẫn chưa về. Con Gạo
khóc. Thằng Nhà nói:

- Chúng ta phải đi tìm
mẹ chú khóc mẹ cùng
chàng về.

Thằng Nhà cùng con
Gạo xuống núi.

Thằng Nhà thấy bên
bờ suối có một buồng
gan lớn. Nó định nhay
ra lấy thì con hổ vừa
tới. Con hổ ăn gan xong
vươn mình vằn một cái,
rồi biến vào rừng.

Hôm sau, thằng Nhà và con Gáo núp trong bụi kín, thấy một bà lão đem một buồng gan đến đặt ở bờ suối. Đợi bà lão đi khỏi, thằng Nhà chạy nhanh ra lấy buồng gan. Hai đứa vào sâu trong rừng làm bếp nướng gan ăn.

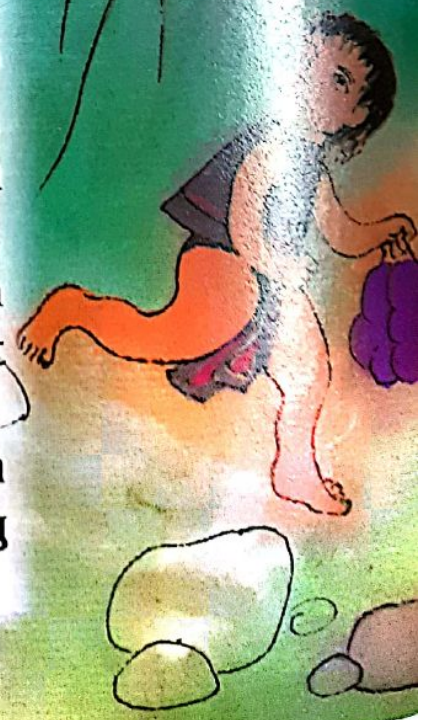
Con hổ đến bờ suối, không thấy buồng gan, nó gầm lên, sục sạo, nhưng không vào được chỗ thằng Nhà và con Gáo.

Hôm sau, hôm sau nữa cũng thế.
Con hổ sục sạo, nó đi đến đâu thì đá
băng cây đổ đến đấy, nhưng không
vào được chỗ thằng Nhà con Gạo.
Cuối cùng nó lòng lộn về hang. Nó
quát bảo người con gái:

- Có hai đứa trẻ dám cả gan lấy gan
của tao nướng ăn. Mày vào rừng sâu,
dỗ đem chúng nó về đây. Không đem
được hai đứa trẻ về đây, thì tao bắt
hết dân làng ăn gan.

Vợ hổ nghe nó dọa bắt dân làng ăn
gan, lo sợ quá, đành phải đi. Nhưng
vừa đi, vợ hổ vừa khóc.

Vợ hỏ đến chỗ
thằng Nhà và con Gạo.
Hai anh em thấy trước
mặt là một người con
gái xinh đẹp, nhưng
mặt buồn như mặt
người mẹ. Thằng Nhà
hỏi:

- Chị là ai?

Con Gạo cũng hỏi:

- Chị ở đâu đến?

Vợ hỏ nghen ngào
nói:

- Hai em đừng hỏi.

Hai em đi theo chị, chị
sẽ nói cho hai em
hiếu.

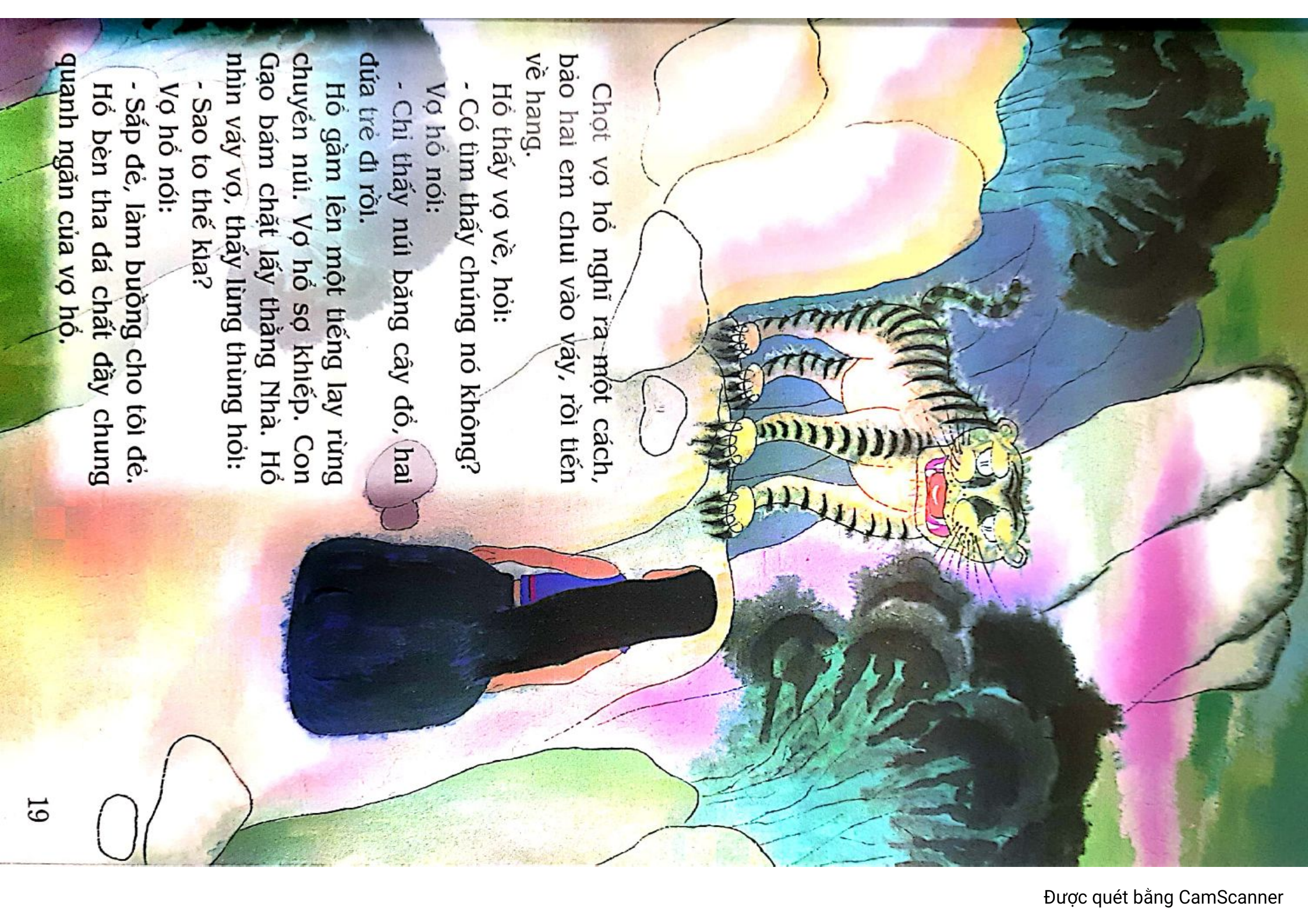
Thằng Nhà và con
Gạo cùng nói:

- Chị đưa em đến
với mẹ em nhé.

Vợ hỏ nghĩ:

- Không lẽ đem hai
em về cho hỏ ăn gan.

Chợt vợ hổ ngửi ra một cách,
bảo hai em chui vào vậy, rồi tiến
về hang.

Hổ thấy vợ về, hỏi:

- Có tìm thấy chúng nó không?

Vợ hổ nói:

- Chỉ thấy núi bằng cây đỏ, hai
đứa tre đi rồi.

Hổ gầm lên một tiếng lay rừng
chuyển núi. Vợ hổ sợ khiếp. Con
Gáo bám chặt lấy thằng Nhà. Hổ
nhìn vậy vợ, thấy lòng thùng hỏi:

- Sao to thế kia?

Vợ hổ nói:

- Sắp đẻ, làm buồng cho tôi đẻ.
Hổ bèn tha đá chất đầy chung
quanh ngăn của vợ hổ.

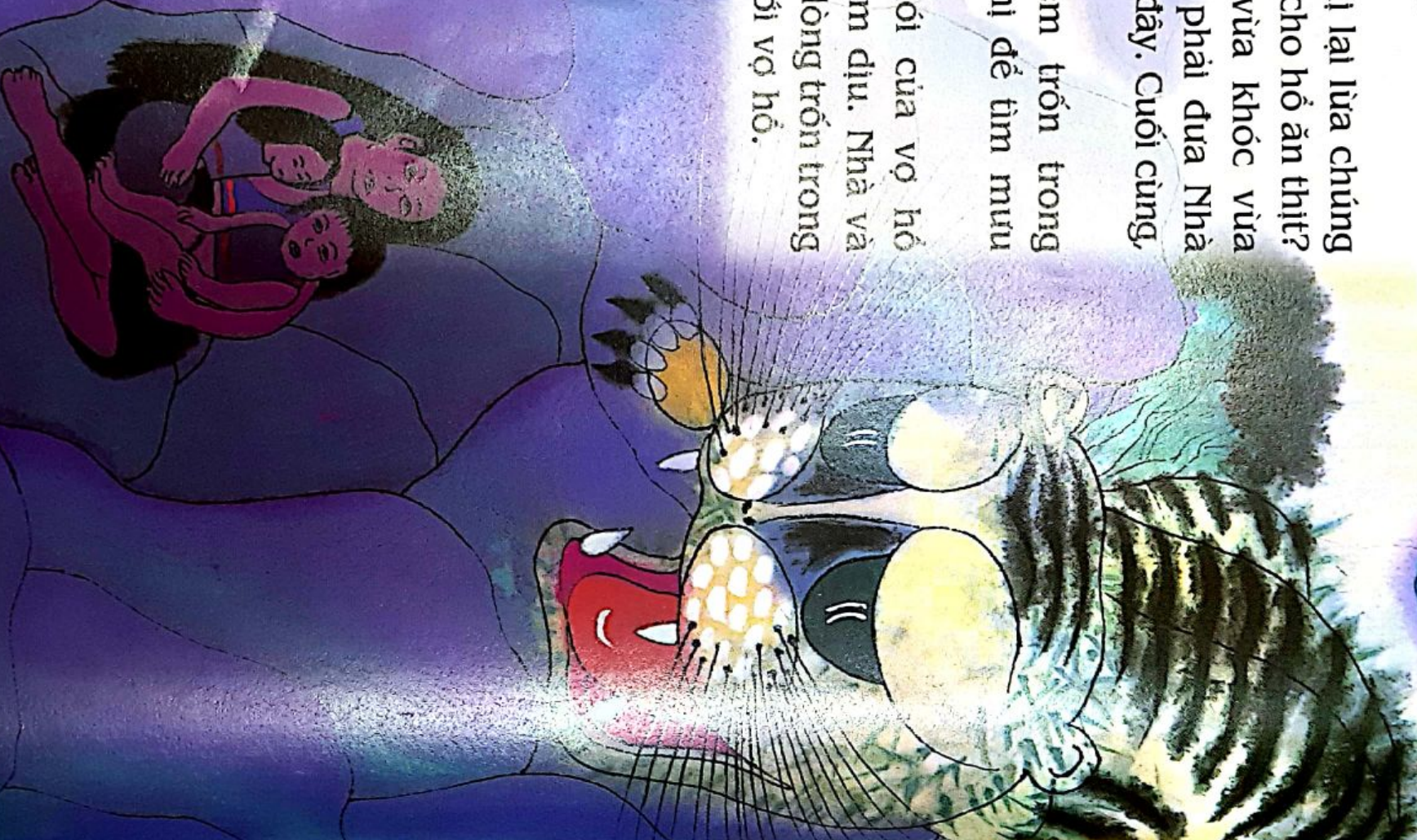
Vọ hổ vào ngăn, cài
của đá lại. Trong ngăn đá
đầy, con Gạo khóc sút
sùi. Thằng Nhà hỏi vọ
hổ:

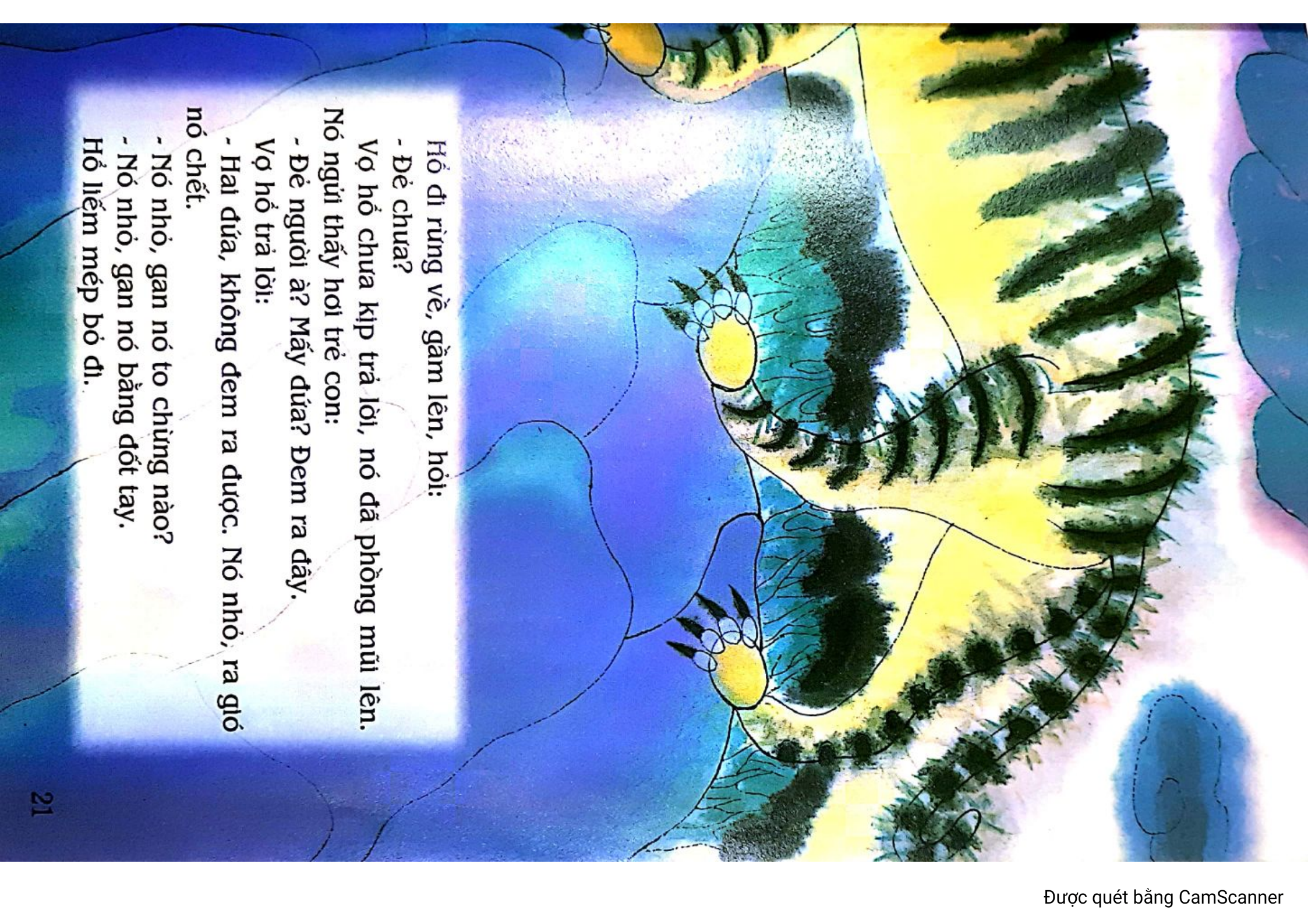
- Sao chị lại lừa chúng
tôi về đây cho hổ ăn thịt?

Vọ hổ vừa khóc vừa
kể vì sao phải đưa Nhà
và Gạo về đây. Cuối cùng,
vọ hổ nói:

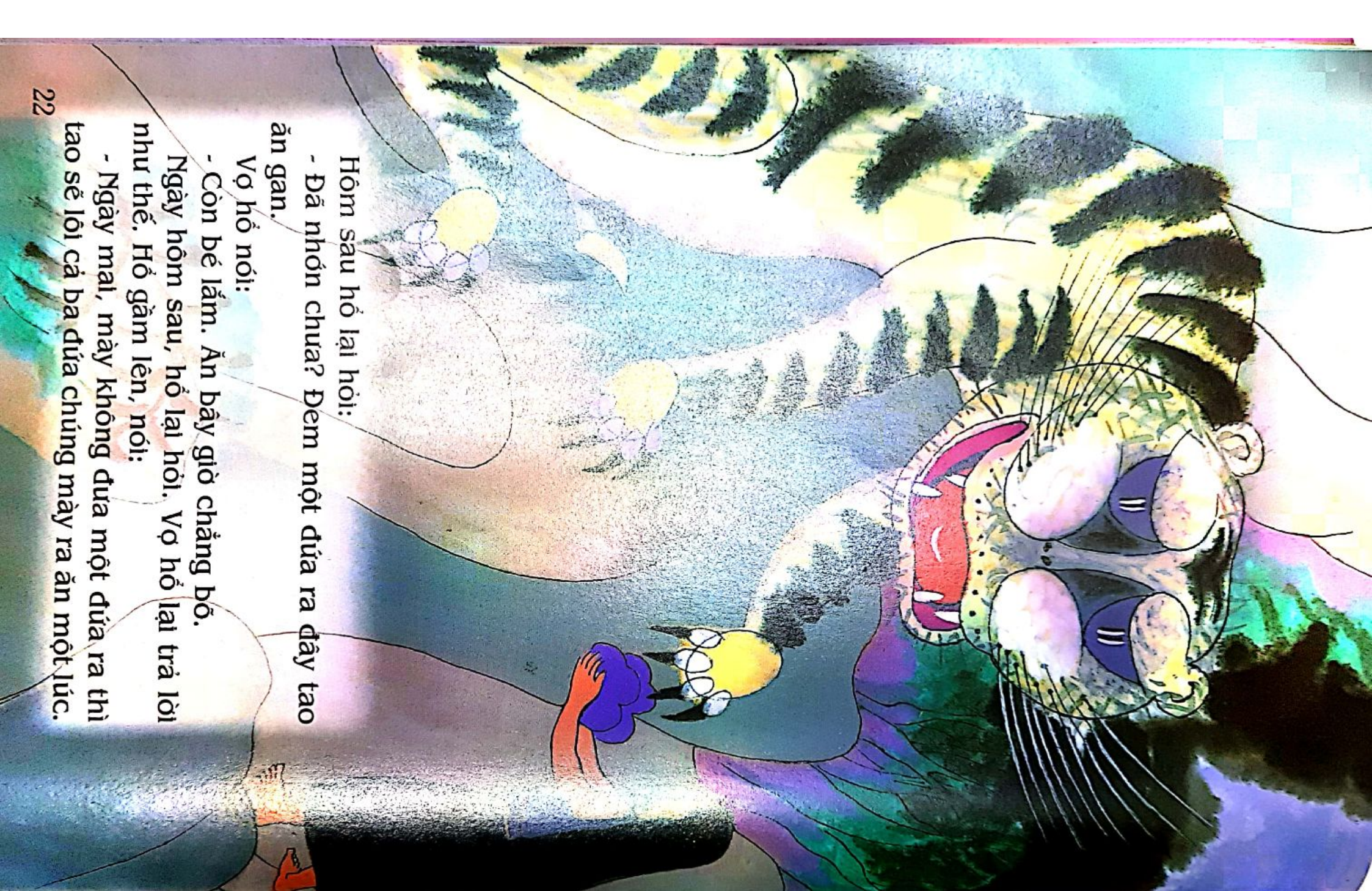
- Hai em trốn trong
này với chị để tìm mưu
giết hổ.

Tiếng nói của vọ hổ
buồn và êm dịu. Nhà và
Gạo bằng lòng trốn trong
ngăn đá với vọ hổ.

Hồ đi rừng về, gặm lên, hỏi:
- Đẻ chưa?
Vợ hồ chưa kịp trả lời, nó đã phồng mũi lên.
Nó nghĩ thấy hơi trẻ con:
- Đẻ người à? Mấy đứa? Dem ra đây.
Vợ hồ trả lời:
- Hai đứa, không đem ra được. Nó nhỏ, ra gió nó chết.
- Nó nhỏ, gan nó to chừng nào?
- Nó nhỏ, gan nó bằng đốt tay.
Hồ liếm mép bỏ đi.

Hôm sau hổ lại hỏi:

- Đã nhón chưa? Dem một đứa ra đây tao ăn gan.

Vợ hổ nói:

- Còn bé lắm. Ăn bây giờ chẳng bõ.

Ngày hôm sau, hổ lại hỏi. Vợ hổ lại trả lời như thế. Hổ gầm lên, nói:

- Ngày mai, mày không đưa một đứa ra thì tao sẽ lòi cả ba đứa chúng mày ra ăn một lúc.

Ba người ôm nhau khóc. Thằng Nhà gạt nước mắt nói với vợ hổ:

- Chị ra cắt lấy một miếng gan ở bò suối, ngày mai hổ hơi thì đưa ra cho nó.

Thằng Nhà lại nói:

- Chị lấy ba gai mây nhét vào trong miếng gan, hổ ăn gan, gai mây sẽ đâm thủng ruột hổ.

Vợ hổ y lời, đợi khi hổ hơi thì đưa miếng gan có gai mây cho hổ. Hổ ăn xong, lưỡi tóe máu toác ra, ruột đau như kim đâm. Nó gầm lên, húc vào ngăn bên, thấy ba người đang ôm nhau. Nó lách vào, nhưng đã đá kẹp lấy đầu con hổ, đầu hổ vỡ toác ra.

Con Gạo đem manh áo rách của người mẹ ra phơi.
Nhỏ mẹ, Gạo khóc, nước mắt của Gạo rơi xuống đất,
Thằng Nhà vào trong ngăn lấy ra một hột muỗm đem
vùi xuống đất. Nó nói:

- Muỗm ơi, mày mọc lên cho chúng tao khuấy khỏa
chút nào.

Sáng hôm sau, ba người chạy ra, thấy muỗm đã
mọc mầm. Buổi trưa, muỗm đã cao bằng đầu người
con gái. Buổi chiều, ba người chạy ra, thấy muỗm đã
cao vút tới mây, cành lá rườm rà rợp cả một vùng. Ba
người đứng dưới gốc muỗm nháy nhót. Sáng hôm sau,
muỗm chỉ chít những quả là quả.

Chim rừng nghe tin hổ chết, trước hang
hổ lại có cây muỗm to bóng râm rất mát,
quả vừa thơm vừa ngọt. Chúng rủ nhau bay
đến cây muỗm.

Thằng Nhà ngồi dưới gốc muỗm với con
Gạo và người con gái, thấy con chim nào
đến cũng hỏi có biết mẹ mình ở đâu không?
Hết chào mào đến sáo đều trả lời không
biết, chúng không thấy có người nào trông
giống như hai em.

Một hôm có con đại bàng đến ăn nuộm. Đại bàng nào đó, mỏ vàng, lông có óng ánh năm màu, hai cánh xòe ra rợp cả hang hỏ. Thành Nhà hỏ:

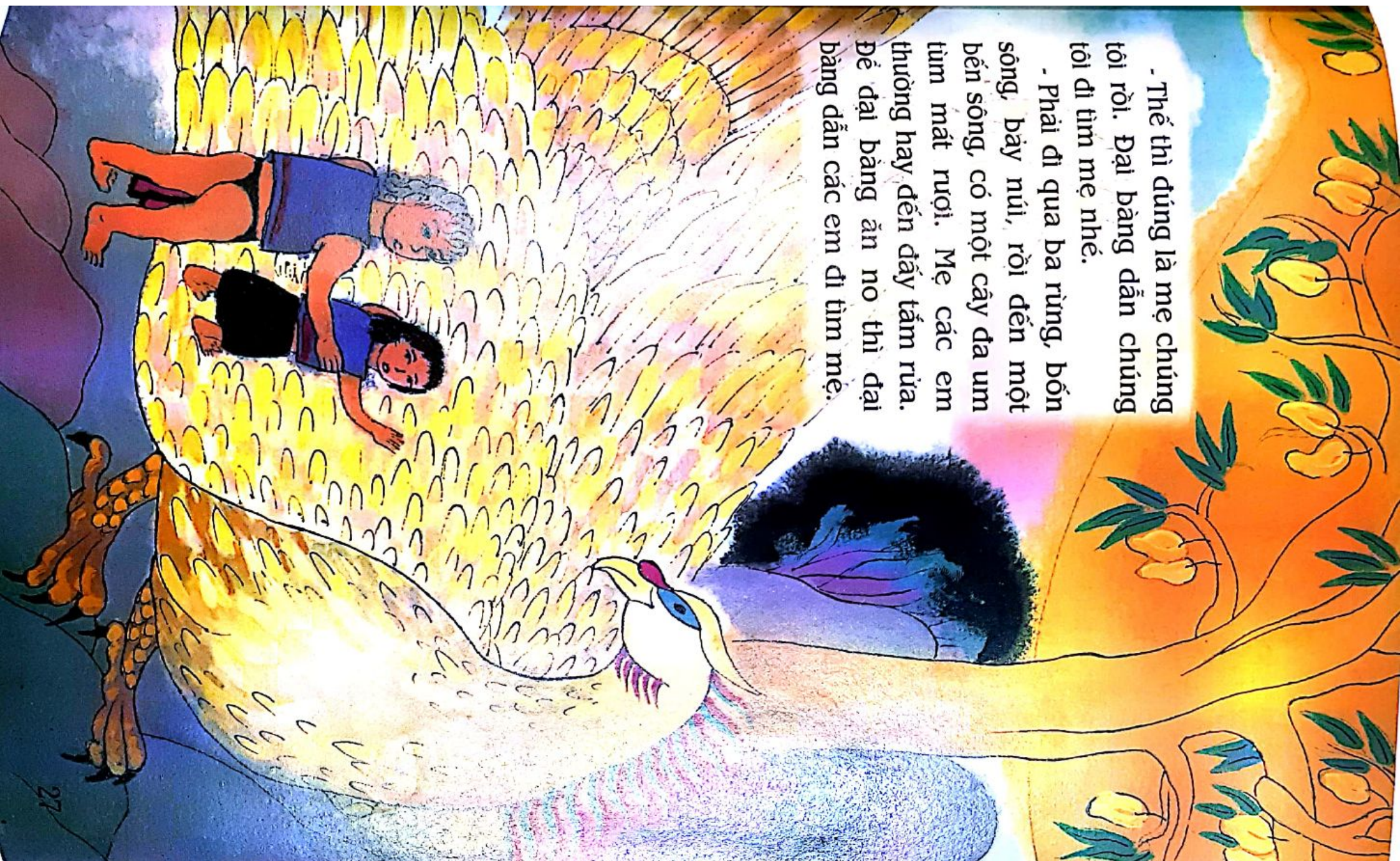
- Đại bàng có biết mẹ tôi ở đâu không?

Đại bàng nhìn thành Nhà, nhìn con Gạo, lại nhìn người con gái, nói:

- Có một bà giống hai em như đúc, bà có một trai tên là Nhà, một gái tên là Gạo, bà vẫn nhắc hai con, nhưng không biết đường về.

- Thế thì dùng là mẹ chúng
tôi rồi. Đại bàng dẫn chúng
tôi đi tìm mẹ nhé.

- Phải đi qua ba rừng, bốn
sông, bảy núi, rồi đến một
bến sông, có một cây đa um
tùm mát rượi. Mẹ các em
thường hay đến đấy tắm rửa.
Để đại bàng ăn no thì đại
bàng dẫn các em đi tìm mẹ.

Đại bàng ăn xong, nói:

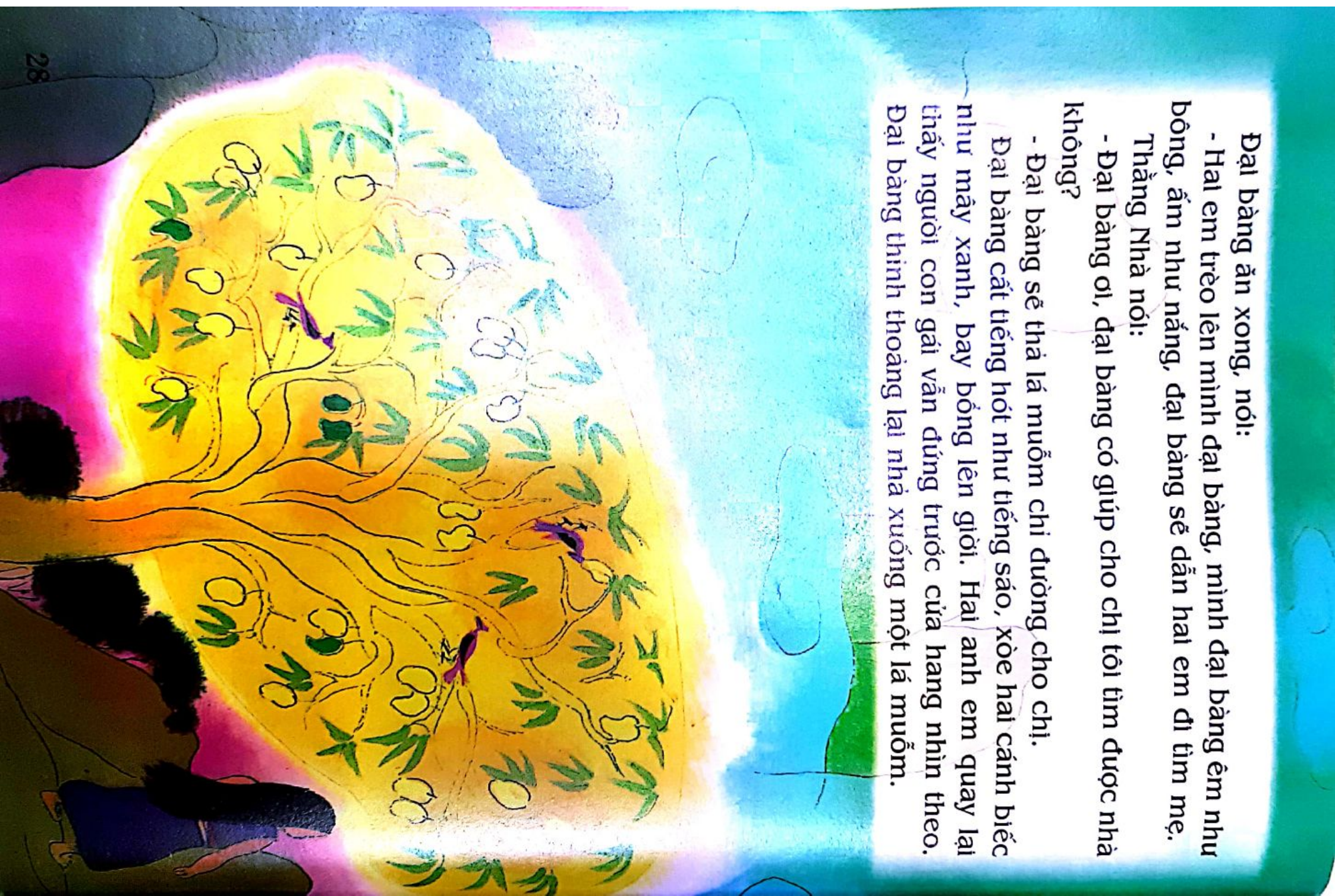
- Hai em trèo lên mình đại bàng, mình đại bàng êm như bông, ấm như nắng, đại bàng sẽ dẫn hai em đi tìm mẹ.

Thằng Nhà nói:

- Đại bàng ơi, đại bàng có giúp cho chị tôi tìm được nhà không?

- Đại bàng sẽ thả lá muồm chi đường cho chị.

Đại bàng cất tiếng hót như tiếng sáo, xòe hai cánh biếc như mây xanh, bay bổng lên trời. Hai anh em quay lại thấy người con gái vẫn đứng trước cửa hang nhìn theo. Đại bàng thỉnh thoảng lại thả xuống một lá muồm.

Đại bàng bay hết ba
rừng, bốn sông, bảy núi,
mình đại bàng êm như
bông, ấm như nắng. Tôi
một bên sông, có một cây
đa cổ thụ, đại bàng từ từ
đổ xuống. Đại bàng nói:

- Mẹ hai em hay đến đây,
Các em treo lên cây đa, lời
cải cảnh chia ngang mặt
nước. Các em nhìn xuống
sông, thấy trên mặt nước,
ai giống mặt hai em, thì
đấy chính là mẹ các em.

Thằng Nhà dô con Gạo trèo lên cây.
Nhưng người đàn bà đi kiếm củi về,
xuống bên rửa mặt lau mình. Thằng
Nhà và con Gạo nhìn xuống mặt sông
nhưng không thấy mặt ai giống như mặt
chúng nó. Bỗng chúng nó thấy hiện
trên mặt nước trong, mặt một người
đàn bà giống mặt chúng nó như đúc.
Người đàn bà đang rửa mặt, cũng thấy
hiện trên mặt nước trong mặt hai đứa
trẻ giống mặt mình như đúc. Dòng nước
trôi, bà khuôn mặt chụm vào nhau rồi
lại tỏa ra, tỏa ra rồi lại chụm vào nhau.

Con Gạo nói:

- Mẹ ơi!

Thằng Nhà cũng nói:

- Mẹ ơi!

Người đàn bà giơ tay ra đón hai đứa trẻ. Tiếng nói
êm như ru cất lên:

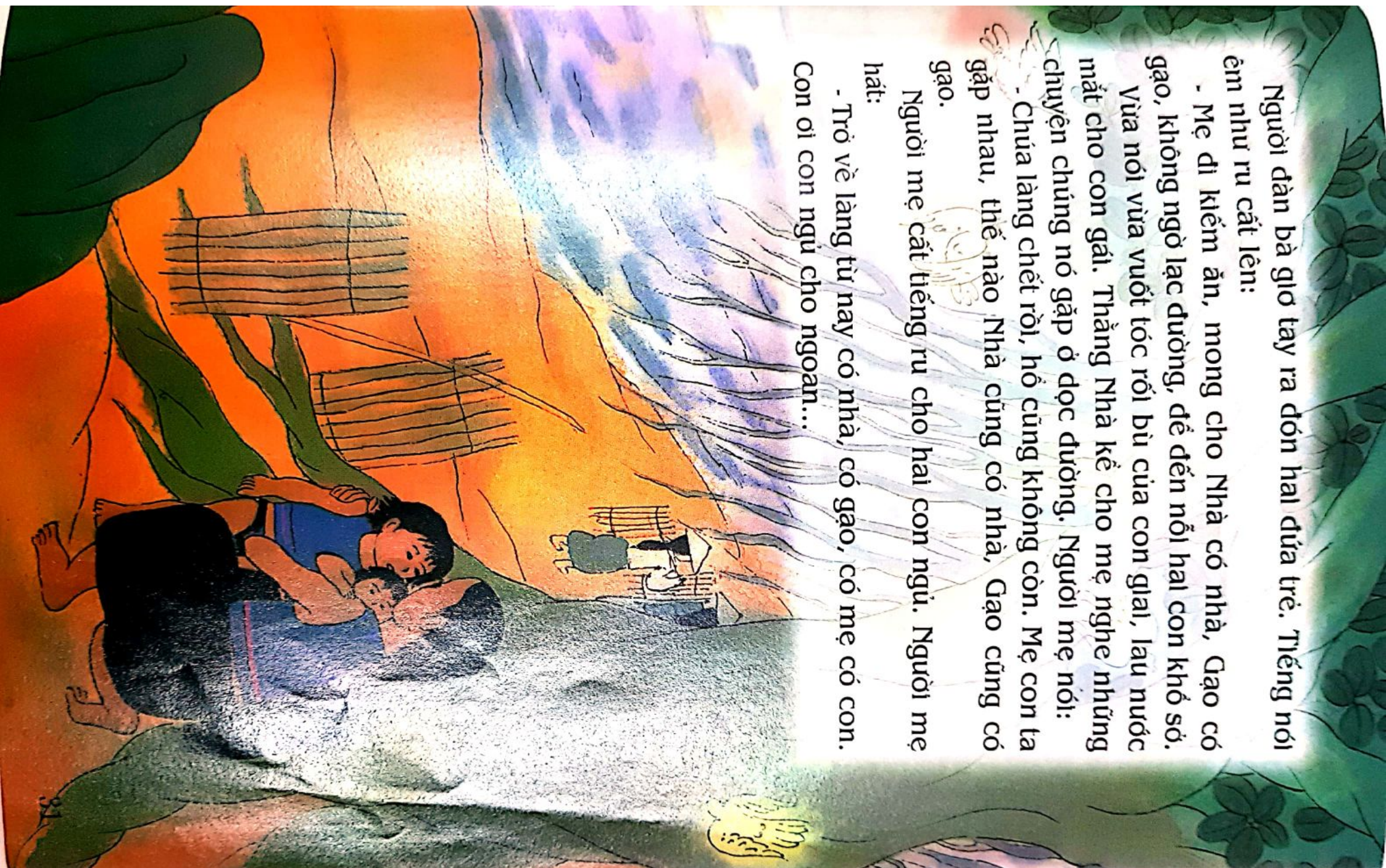
- Mẹ đi kiếm ăn, mong cho Nhà có nhà, Gạo có
gạo, không ngờ lạc đường, để đến nỗi hai con khổ sở.
Vừa nói vừa vuốt tóc rồi búi của con gái, lau nước
mắt cho con gái. Thằng Nhà kể cho mẹ nghe những
chuyện chúng nó gặp ở dọc đường. Người mẹ nói:

- Chứa làng chết rồi, hỏ cũng không còn. Mẹ con ta
gặp nhau, thế nào Nhà cũng có nhà, Gạo cũng có
gạo.

Người mẹ cất tiếng ru cho hai con ngủ. Người mẹ
hát:

- Trò về làng từ nay có nhà, có gạo, có mẹ có con.

Con ơi con ngủ cho ngoan...

TÌM MẸ

(Tái bản lần thứ 12)

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

55 Quang Trung, Q. Hai Bà Trưng, Hà Nội

ĐT: (04) 3 943 4730 - (04) 3 942 8632 - Fax: (04) 3 822 9085

Website: www.nxbkimdong.com.vn - Email: kimdong@hn.vnn.vn

CHI NHÁNH NXB KIM ĐỒNG TẠI MIỀN TRUNG

102 Ông Ích Khiêm, TP. Đà Nẵng

ĐT: (0511) 3 812 335 - Fax: (0511) 3 812 334

Email: cnkimdongmt@nxbkimdong.com.vn

CHI NHÁNH NXB KIM ĐỒNG TẠI TP. HỒ CHÍ MINH

248 Cống Quỳnh, Q.1, TP. Hồ Chí Minh

ĐT: (08) 39251001 - (08) 39250987 - Fax: (08) 39251012

Email: cnkimdong@nxbkimdong.com.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản - Giám đốc: PHẠM QUANG VINH

Chịu trách nhiệm bản thảo - Phó Giám đốc: VŨ THỊ QUỲNH LIÊN

Biên tập: NGUYỄN THANH HƯƠNG

Trình bày: BUI BÍCH HỒNG

Trình bày bìa: TÔ HỒNG THỦY

Sửa bài: NGUYỄN MINH THỦY

In và gia công 2.000 bản - Khổ 14.5 cm x 20.5 cm

Tại Công ty CP In và Thưng Mại Quốc Duy

Địa chỉ: Trụ cầu N25, đường Tân Xuân, phường Đồng Ngạc, Bắc Từ Liêm, Hà Nội

Số xác nhận đăng kí xuất bản: 619-2017/CXBIPH/61-29/KD cấp ngày 07/03/2017

Quyết định xuất bản số: 497/QĐKD kí ngày 17/3/2017

In xong và nộp lưu chiểu tháng 4/2017

CÂU HỎI THẢO LUẬN

❶ Vì sao hai anh em Nhà và Gạo bị lạc mẹ?

❷ Trên đường đi tìm mẹ, Nhà và Gạo đã gặp ai? Người đó giúp gì cho hai anh em?

❸ Trong truyện này có những con vật đặc biệt nào? Con vật nào và con vật nào rất nhiều, em có biết đó là như thế nào và những việc tốt của chúng là gì không?

❹ Được sống bên mẹ là niềm hạnh phúc lớn nhất. Em hãy làm những gì để mỗi ngày mẹ đều vui vì mình?

TRANH TRUYỆN DÂN GIÀN VIỆT NAM

Những câu chuyện dân gian giúp các em
giàu thêm mơ ước, biết sống đẹp
và trân trọng truyền thống cha ông.

CÙNG TÌM ĐỌC HƠN 100 CUỐN

TRANH TRUYỆN DÂN GIÀN VIỆT NAM

DO NXB KIM ĐỒNG ÁN HÀNH HI

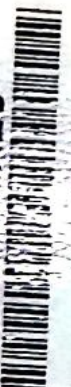

Câu chuyện hai anh em Nhà và Đạo vượt
bao gian truân đi tìm mẹ đã trở nên thân
thuộc với nhiều thế hệ qua 10 thế kỷ giàu
chất thơ và nhạc điệu của nhà văn Nguyễn Huy
Tường. Câu chuyện cũng truyền cảm hứng cho
họa sĩ Nguyễn Công Hoan vẽ nên những bức
minh họa giàu màu sắc dân gian, khiến người
đọc càng không thể nào quên!

ISBN 978-604-2-03457-9

8 935036 677167

STN 00668

Giá: 15.000đ